

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/1118/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113235381
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6113235381.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu sudcov JUDr. Ivce Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, v konaní zastúpenom Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková,

s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, proti odporkyni C.. T. S.,

nar. XX. XX. XXXX, bytom J. J., C. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu občianskeho združenia VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom 811 02 Bratislava, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962, zastúpeného advokátom JUDr. Patrikom Podhorským, advokátska kancelária 811 01 Bratislava, Zámocká 36, o zaplatenie 652,51 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16C/85/2014 - 41 zo dňa 23. 06. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne občianskemu združeniu VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporkyni trovy prvostupňového konania v sume 39 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že účastníci konania uzavreli zmluvu dňa 04. 08. 2009 podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), ktorej účelom bolo poskytnutie finančných prostriedkov, a ktoré sa odporkyňa zaviazala splácať v dohodnutých mesačných splátkach. Na základe zmluvy navrhovateľ poskytol odporkyni revolvingový úver vo výške 1 294,56 €. Závazkový vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou považoval za absolútny obchod, a preto naň použil príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka. Zmluvu o úvere považoval za zmluvu, v ktorej chýbajú obligatórne náležitosti alebo sú údaje o týchto podstatných náležitostiach zavádzajúce, nepresné a spôsobujúce pochybnosti o ich pravdivosti. Mal za to, že uvedenie predpokladanej výšky ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve vo výške 54,94 % nespĺňa podmienku v zmysle § 4 ods. 2 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch, údaj označený ako „predpokladaný“ spôsobuje stav právnej neistoty spotrebiteľa, kedy si sám nevie vytvoriť názor, či je zmluvný vzťah pre neho výhodný alebo nie. Ak zákonodarca explicitne uviedol, že zmluva má obsahovať údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, nie je možné považovať uvedenie jej predpokladanej výšky za splnenie podmienok. V zmluve chýba aj údaj o konečnej splatnosti revolvingového úveru (§ 4 ods. 2 písm. g/ Zákona o spotrebiteľských úveroch), pretože údaje o splatnosti sú v oznámení veriteľa uvedené

len pre úver (nie revolvingový úver). V dôsledku týchto chýbajúcich údajov (ročná percentuálna miera nákladov a konečná splatnosť úveru) súd považoval poskytnutý revolvingový úver za bezúročný a bez poplatkov. Súdu nebola známa ani výška poskytnutého revolvingového úveru (§ 4 ods. 2 písm. e/ Zákona o spotrebiteľských úveroch), pretože v oznámení veriteľa je jednak uvedená suma 862,25 € ako schválená výška revolvingu, a tiež schválená výška úveru 1 294,56 €. Zmluva si v danom údaji rozporuje. Súd považoval konanie navrhovateľa pri poskytovaní úverov, resp. revolvingových úverov, za rozporné s dobrými mravmi. Čo sa týka dohody o výške úrokovej sadzby za poskytnutý úver, v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej, ale aj Českej republiky mal za to, že nie každá dohoda o úrokoch pri úvere je akceptovateľná, neprimerané vysoké úroky dohodnuté pri peňažitej pôžičke sú považované za odporujúce všeobecne uznávaným pravidlám chovania. V predmetnej veci ide o cenu úveru 67,94 % p. a. a súd túto neprimeranú až úžernú odplatu za úver považuje za dôvod absolútnej neplatnosti bez ďalšieho. Už len samotná skutočnosť, že cenu úveru vyjadruje bezmála stopercentné navýšenie úveru, je zarážajúca a odôvodňujúca zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžery a vadnosti právneho úkonu. Súd na internetovej stránke Národnej banky Slovenska zistil, že v čase poskytnutia úveru boli spotrebiteľské úvery poskytované za úrok vo výške okolo 8 % (ak išlo o domácnosti). Ročná úroková sadzba vo výške 68,82 % je niekoľkonásobne vyššia, čo je nepochybne v hrubom rozpore s dobrými mravmi a táto časť zmluvy je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná. Súd považoval revolvingový úver za bezúročný a bez poplatkov, pričom dohodu o výške úrokovej sadzby považoval za absolútne neplatnú pre jej rozpor s dobrými mravmi a na základe uvedeného potom podľa názoru okresného súdu navrhovateľ má nárok v konaní iba na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 OZ. Zo splátkového kalendára súd zistil, že odporkyni bolo vyplatených 1 084,24 € a celkom odporkyňa zaplatila sumu vo výške 2 117,31 €, a teda na strane odporkyne nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko zaplatila navrhovateľovi viac, ako jej bolo vyplatené. Z uvedených dôvodov súd návrh v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p., keďže odporkyňa bola v celom rozsahu úspešná, ale priznali jej náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 39 €.

Okresný súd vec právne posúdil podľa § 1 ods. 2, § 261 ods. 6 písm. d), § 369 ods. 1 a 3, § 497, § 502 ods. 1 a § 786k ods. 2 Obchodného zákonníka, ako aj podľa ustanovení § 3 ods. 1, § 39, § 41, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, § 533, § 451 Občianskeho zákonníka, ako aj podľa § 2 ods. 1 písm. a) a b), § 4 ods. 1, 2, 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej 15 - dňovej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal, že nebolo správne vyložené a aplikované ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. Dané ustanovenie znie: Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pre jeho aplikáciu, t. j. pre vyvodenie dôsledkov v jeho zmysle sa vyžaduje absencia všetkých tam zdôraznených náležitostí. Súd svojím rozhodnutím neguje význam ukazovateľov ako je ročná úroková sadzba a ročná percentuálna miera nákladov. V otázke primeranosti odplaty súd vychádzal z porovnávania priemerných úrokových sadzieb z bánk, pričom sa žiadnym spôsobom nezaoberal právnou úpravou výšky odplaty a ustanoveniami Občianskeho zákonníka ako aj príslušných predpisov o spotrebiteľskom úvere. Namietal závery súdu o neprimeraných úrokoch a rozpore s dobrými mravmi. V zmysle ustanovenia

§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa malo aplikovať vo veci posúdenia odplaty za požičanie peňažných prostriedkov ustanovenie § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z. z. Maximálnou výškou odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver ako bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere, bola 77,76 % a je nesporné, že výška odplaty dohodnutá v zmluve o revolvingovom úvere neprevyšuje maximálnu odplatu, akú právna úprava relevantná v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere pripúšťala. Napadnutý rozsudok vykazuje prvky arbitrárnosti. Výška odplaty za úver podľa zmluvy o RÚ bola nižšia ako maximálne povolená odplata, a teda, v súlade s obmedzením vyplývajúcim zo zákona č. 258/2001 je nesprávny, preto záver súdu, že dohoda o odplate v zmluve o revolvingovom úvere by bola neplatná, ak je táto dohoda v súlade s ustanovením zákona, ktoré stanovuje maximálnu výšku danej odplaty. Samotné dojednanie o výške úrokov nie je podmienkou pre vznik zmluvy o úvere. Namietal správnosť záverov súdu, podľa ktorých v zmluve o revolvingovom úvere absentujú zákonom

predpísané náležitosti, a tiež, že by úver mal byť bezúročným a bez poplatkov. Okresný súd nesprávne aplikoval aj ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z.. Uviedol, že údaj o RPMN nie je osobitne dojednaný, ale je výsledkom prepočtu tých náležitostí zmluvy, ktoré boli medzi zmluvnými stranami dohodnuté a sú nesporné. Nakoľko z dôvodu možného časového odstupe podania žiadosti o úver a jej akceptácii, schválení môže z objektívnych dôvodov dôjsť k zmene RPMN v zmysle slova predpokladaná RPMN znamená v tomto prípade najvyššia možná. Uvedené potvrdzuje aj článok 2 ods. 2.1 Zmluvných dojednaní. Súd nesprávne posúdil aj absenciu údajov o konečnej splatnosti revolvingového úveru. Podľa názoru súdu bol v oznámení veriteľa uvedený tento údaj len pre úver a nie aj pre revolvingový úver. Súd sa nezaoberal predloženými listinnými dôkazmi, prípadne veľmi povrchno a nedostatočne. Revolving (teda automatické navýšenie schváleného úveru po splnení zmluvných podmienok a riadnom splácaní úveru) v tomto prípade poskytnutý ani nebol. Uvedenie konečnej splatnosti revolvingu, pričom veriteľ objektívne ani nevie, či bude dlžníkovi poskytnutý, preto nespôsobuje skutočnosť, ktorú chce touto analógiou navodiť v odôvodnení súd, a to že zmluva neobsahuje údaje o konečnej splatnosti úveru. Rovnako tak v tomto smere je možné úver a revolving od seba reálne oddeliť. V oznámení veriteľa o schválení úveru je uvedená schválená výška úveru 1 294,56 € ako aj revolvingu, ktorý v priebehu zmluvného vzťahu poskytnutý nebol vo výške 862,25 €. Absencia zákonných obligatórnych náležitostí zmluvy o revolvingovom úvere v čase uzavretia zmluvy nenastala a rovnako nie je zákonný dôvod na posúdenie poskytnutého úveru ako bezúročného a bez poplatkov. Rozsudok okresného súdu žiadal zmeniť a návrhu vyhovieť alebo zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil aj právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré zároveň aj vyčíslil.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania podľa ustanovenia § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Navrhovateľ uzavrel s odporkyňou zmluvu o revolvingovom úvere dňa 04. 08. 2009 za platnosti a účinnosti zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Okresný súd preto správne posudzoval vzťahy medzi účastníkmi konania podľa tohto zákona vo vzťahu k podstatným náležitostiam zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 uvedeného zákona. Správne posudzoval aj tú skutočnosť, či v súdnej veci sa poskytnutý úver nepovažuje za bezúročný a bez poplatkov, pretože zmluva o spotrebiteľskom úvere podstatné náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. a), b), d) až j), k) a l) neobsahuje.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí (okrem iného) obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (písm. i/), ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (písm. j/), priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok (písm. k/).

Zo zmluvy o revolvingovom úvere (označenej ako žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere) uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 04. 08. 2009 vyplýva, že predmetnou zmluvou účastníci kombinovali dve zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to zmluvu o úvere a zmluvu o revolvingovom úvere. Vyplýva to z bodov 5 a 6 predmetnej zmluvy č. 8200023823 označenými ako údaje o požadovanom revolvingovom úvere v eur, ktoré mal dlžník vyplniť (označené slovami „VYPLŇTE“) a údaje o schválenom revolvingovom úvere, ktoré spotrebiteľ nemal vyplniť („NEVYPLŇAJTE“). Dlžníčka, ktorá v súdnej veci je nepochybne spotrebiteľkou, a táto skutočnosť medzi účastníkmi konania nebola sporná, požiadala navrhovateľa o poskytnutie úveru za nasledujúcich podmienok: „Poskytnutá čiastka

úveru (Úverový limit: 1 294,56 €. Splatnosť úveru (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci): 36/15. Mesačná splátka (vrátane úrokov): 72,89 €. Zmluvná odmena (predstavuje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom): 1 329,62 €. Predpokladaná RPMN za úver (v %): 68,81. Ročná úroková sadzba úveru (v %): 68,81. Priemerná RPMN za úver (v %): 40,61“. Navrhovateľ schválil poskytnutú čiastku úveru v žiadanej výške a za rovnakých podmienok ako bolo žiadané, len namiesto predpokladanej RPMN za úver je uvedená RPMN za úver (v %) 66,56. Navrhovateľ sám v návrhu na začatie konania uviedol, že uzatvoril dňa 04. 08. 2009 s odporkyňou Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8200023823, na základe ktorej poskytol odporkyňi úver vo výške 1 294,56 €, ktorý sa odporkyňa zaviazala splatiť spolu s úrokom v 36 mesačných splátkach vo výške 72,89 € v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve. Odporkyňa sa dostala do omeškania s úhradou splátok úveru už pri splátke č. 1, do uplatnenia práva navrhovateľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t. j. do okamžitej splatnosti úveru napokon zaplatila len sumu 2 097,31 €. Odporkyňa mala uhradiť sumu neuhradených splátok vo výške 672,51 € dňa 02. 01. 2013, ktorú sumu neuhradila ani čiastočne. Zároveň si uplatnil navrhovateľ aj úroky z omeškania v súlade s § 517 ods. 2 OZ.

Zo žaloby podanej navrhovateľom teda vyplýva, že si uplatňuje nároky na základe zmluvy o úvere a nie na základe zmluvy o revolvingovom úvere, keď je možné konštatovať, že zmluva o úvere bola uzavretá zároveň so zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa

04. 08. 2009. V súdnej veci, teda, nebol dôvod posudzovať splnenie podmienok uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere (ktorý nakoniec ani nebol poskytnutý), ale len zmluvy o úvere (spotrebiteľskom). Aj za tohto stavu ale odvolací súd považuje záver okresného súdu o tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. j), ale ani k) zákona č. 258/2001 Z. z. za správny. Zákon ako podstatnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžaduje uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver. Celkové náklady spotrebiteľa sú v zmluve označené sumou 1 329,62 €, zároveň sú však označené ako „zmluvná odmena“, čo však nie sú totožné pojmy. RPMN je zároveň označené ako RPMN za úver 66,56 % oproti predpokladanej RPMN za úver 68,81 % v uvedenej žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru (bod 5 a 6 zmluvy o revolvingovom úvere). Aj keď je nakoniec RPMN za úver dohodnutý v nižšej sume než bolo uvedené v žiadosti, schválený úver v uvedenej výške je možné považovať za nový návrh na uzavretie spotrebiteľskej zmluvy v časti o RPMN bez ohľadu na tú skutočnosť, či dlžník mal vedomosť o možnosti zníženia RPMN navrhovateľom alebo nie pri schválení úveru. Aj keď sa teda odvolací súd nestotožnil so závermi okresného súdu ohľadom neuvedenia ročnej percentuálnej miery nákladov a uvedenia len jej predpokladanej výšky, stotožnil sa naopak so záverom, že v zmluve chýba údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, chýba údaj o konečnej splatnosti úveru, pretože splatnosť úveru bola dohodnutá len počtom splátok s určením splatnosti v konkrétny deň v mesiaci, pričom nie je zrejmé, kedy nastala splatnosť prvej splátky, z čoho vyplýva, že nie je zrejmé ani to, kedy nastane konečná splatnosť poskytnutého úveru.

Konanie navrhovateľa pri poskytovaní úverov považuje odvolací súd rovnako ako okresný súd za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Úroková sadzba úveru vo výške 68,81 % p. a. (ako aj 66,56 %) je neprímeraná až úžerná odplata za úver, a preto je zmluva o úvere v tejto časti neplatná v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Keďže okresný súd nakoniec správne považoval poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, dospel k správne záveru, že navrhovateľ má v konaní nárok iba na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle ustanovenia § 451 OZ, ku ktorému ale v súdnej veci nedošlo vzhľadom k tomu, že odporkyňa zaplatila navrhovateľovi finančnú čiastku, ktorá bola vyššia, než jej bola poskytnutá formou spotrebiteľského úveru. Vzhľadom na uvedené okresný súd správne návrh na začatie konania (žalobu) zamietol.

Rozsudok okresného súdu považuje odvolací súd za správny a aj vo výroku o náhrade trov konania. S dôvodmi rozsudku okresného súdu v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto v ďalšom len poukazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Odporkyňa bola v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešná, preto by mala nárok na náhradu trov odvolacieho konania v súlade s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p. v odvolacom konaní v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., teda podľa zásady úspechu v konaní. Odporkyni ale v odvolacom konaní žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli a ani si ich neuplatnila a i keď vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne vznikli trovy odvolacieho konania, právo na ich náhradu si v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 O. s. p. neuplatnil, a preto odvolací súd odporkyni a ani vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Združenie spotrebiteľov Slovenska OZ oznámilo okresnému súdu podaním zo dňa, ktoré došlo na okresný súd 08. 01. 2015, že vstupuje do konania. K oznámeniu, teda, došlo v čase, kedy sa v zmysle zákona č. 353/2014 Z. z. vyžaduje, aby bol súčasťou oznámenia o vstupe aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada (§ 93 ods. 3 druhá veta O. s. p. v znení vyššie uvedenej novely). Hoci Združenie spotrebiteľov Slovenska OZ súdu oznámilo, že vstup do konania bol omylom doručený Okresnému súdu Košice I v decembri 2014, túto skutočnosť nepreukázal a dôkazom tejto skutočnosti nie je ani podací lístok, fotokópiu ktorého predložil spolu s oznámením o vstupe do konania na Okresnom súde Banská Bystrica. Vzhľadom na uvedené odvolací súd na oznámenie o vstupe Združenia spotrebiteľov Slovenska OZ do konania neprihliadol.

Rozhodnutie bol v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.